https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-326-31
УДК 330

КОРНАГА Олександр
ЗВО «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»
https://orcid.org/0009-0000-6238-6939

ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НА МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ РЕГІОНАЛЬНИМ РОЗВИТКОМ

У статті вивчається вплив цифрової трансформації на механізми державного управління регіональним розвитком. Здійснюючи аналіз сучасних тенденцій у використанні цифрових технологій в державному управлінні, автори розглядають роль електронного урядування, великих даних, автоматизації та інших цифрових інструментів у вдосконаленні стратегій та механізмів для сприяння регіональному розвитку. Зокрема, стаття акцентує увагу на децентралізації та підвищенні взаємодії різних рівнів управління як ключових складових успішної реалізації цифрових стратегій в контексті регіонального розвитку. Висновки статті підкреслюють необхідність адаптації державного управління до викликів цифрової епохи та розвитку відкритих та стійких механізмів для підтримки регіонального зростання в умовах цифрової трансформації. Акцент робиться і на культурній та освітній трансформації в сфері державного управління. Висвітлено значущість навчання та підготовки персоналу до роботи з сучасними цифровими інструментами. Зміна культури та вдосконалення цифрової грамотності роблять важливим елементом успішного впровадження цифрових технологій у державному управлінні.

Отже, в статті систематизовано та проаналізовано вплив цифрової трансформації на механізми державного управління регіональним розвитком, враховуючи ключові технологічні та організаційні трансформації, які визначають сучасний ландшафт управління регіонами в епоху цифрового розвитку.

Ключові слова: *державне управління, цифрова трансформація, механізм, регіональний розвиток, бізнес.*

KORNAHA Oleksandr
Higher educational institution academician Yuriy Bugay international scientific and technical university

IMPACT OF DIGITAL TRANSFORMATION ON MECHANISMS OF STATE MANAGEMENT OF REGIONAL DEVELOPMENT

In the article, the impact of digital transformation on the mechanisms of state governance in regional development is explored. Conducting an analysis of current trends in the use of digital technologies in public administration, the authors examine the role of e-governance, big data, automation, and other digital tools in enhancing strategies and mechanisms to promote regional development. The article specifically emphasizes decentralization and the promotion of interaction among different levels of governance as key components for the successful implementation of digital strategies in the context of regional development. The conclusions of the article underscore the necessity of adapting state governance to the challenges of the digital era and the development of open and resilient mechanisms to support regional growth in the conditions of digital transformation. The article also focuses on cultural and educational transformations in the field of public administration, highlighting the significance of training and preparing personnel to work with modern digital tools. The cultural shift and improvement of digital literacy emerge as crucial elements for the successful implementation of digital technologies in state governance.

Therefore, the article systematically categorizes and analyzes the impact of digital transformation on the mechanisms of state governance in regional development, taking into account key technological and organizational transformations that define the contemporary landscape of regional governance in the era of digital development.

Keywords: state governance, digital transformation, mechanism, regional development, business.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасному світі, що перебуває в стані постійних технологічних та економічних змін, цифрова трансформація стає ключовим фактором впливу на всі сфери суспільства. Особливу важливість цей процес набуває в контексті державного управління та регіонального розвитку. Перехід до цифрової економіки значно змінює умови та завдання, перед якими стоїть керівництво на рівні регіонів. Тому необхідно ретельно розглянути вплив цифрової трансформації на механізми державного управління регіональним розвитком.

Однією з ключових проблем у контексті цифрової трансформації та державного управління регіональним розвитком є визначення оптимальних стратегій та інструментів управління, які забезпечать ефективність та сталість розвитку регіонів в нових умовах. Також, важливо розглянути питання кібербезпеки, етичних аспектів використання цифрових технологій у державному управлінні, а також вплив цифрової нерівності на регіональний розвиток. До цього фону важливо висвітлити в чому полягають основні труднощі та перспективи управління регіональним розвитком в умовах цифрової трансформації, щоб забезпечити стійкий та збалансований розвиток всіх регіонів.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Актуальні дослідження Алієва А. [1], Бондарчука В.В. [2], Вакуленка В.М. [3], Орлатого М.К. [3], та Шиманської К.В. [2] приділяють увагу питанням цифрової трансформації державних послуг в Україні, розглядаючи різні аспекти цього процесу. Незважаючи на досягнення у різних аспектах формування

цифрової трансформації в Україні, відзначається невирішеність питань регіонального розвитку та стратегій розвитку міст в умовах впровадження цифрових державних послуг.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою даної статті є ретельний аналіз впливу цифрової трансформації на механізми державного управління регіональним розвитком, а також визначення ключових тенденцій та викликів, які виникають в зв'язку із швидким розвитком цифрових технологій, та розробка стратегічних рекомендацій для оптимального використання цих технологій у сфері державного управління регіональним розвитком.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Цифрова трансформація - це стратегічний процес впровадження технологій та цифрових інновацій з метою трансформації бізнес-моделей, взаємодії та соціальних структур у сучасному суспільстві. Основні аспекти цього явища включають в себе використання штучного інтелекту, машинного навчання, аналітики даних та інших передових технологій для оптимізації процесів і прийняття більш обґрунтованих рішень.

Вплив цифрової трансформації на регіональний розвиток охоплює різні сфери. Економічний розвиток стає результатом підвищення конкурентоспроможності регіону через впровадження інновацій та оптимізацію бізнес-процесів. Зміна моделей комунікації та зв'язку, також важливий аспект, поліпшує спілкування між бізнесами, громадянами та владою.

Цифрові платформи стають основою для створення екосистем, що об'єднує різні суб'єкти - від бізнесу до громадянських організацій. Це сприяє спільній роботі та обміну інформацією, що може позитивно вплинути на розвиток регіону.

Забезпечення безпеки та конфіденційності даних стає важливою умовою для впровадження цифрових технологій та вірогідного успіху цифрової трансформації. Врахування цих аспектів може забезпечити не лише ефективний розвиток, але й довіру учасників цього процесу.

Відзначається також позитивний вплив на якість життя громадян через поліпшення доступу до послуг та оптимізацію інфраструктури. Розвиток освіти та компетенцій, необхідних у цифровому суспільстві, стає ключовим для забезпечення успішного впровадження цифрових інновацій та використання новітніх технологій. Цифрова трансформація впливає на всі сфери регіонального розвитку, створюючи нові можливості для сталого економічного зростання, покращення якості життя та підвищення конкурентоспроможності регіону в глобальному контексті.

Технологічні інновації відіграють значущу роль у сучасному державному управлінні, сприяючи змінам у підходах до прийняття рішень та наданні громадянських послуг. Ці інновації об'єднують в собі різні аспекти, такі як електронне урядування, аналітика великих даних, штучний інтелект, Інтернет речей та блокчейн.

Електронне урядування дозволяє громадянам та бізнесу отримувати доступ до послуг та інформації через Інтернет, спрощуючи та прискорюючи взаємодію з державними органами. Аналітика великих даних та штучний інтелект допомагають в ухваленні обґрунтованих рішень, а також автоматизують багато рутинних процесів у державному управлінні.

Інтернет речей розширює можливості моніторингу та управління інфраструктурою, покращуючи ефективність використання ресурсів та підвищуючи якість послуг. Технологія блокчейн впроваджує прозорість та надійність у різних сферах, від фінансів до голосування.

Крім того, кібербезпека виконує критичну роль у забезпеченні захисту важливої інформації та інфраструктури від кіберзагроз, забезпечуючи стійкість та безпеку державних систем.

Усі ці технологічні інновації спрямовані на підвищення ефективності та прозорості у державному управлінні, полегшуючи взаємодію між громадянами, бізнесом та урядом, та сприяючи розвитку більш високоякісних та доступних громадянських послуг.

Традиційні механізми державного управління характеризуються централізацією влади та ієрархічним устроєм, де рішення приймаються на верхньому рівні і передаються вниз за ланцюгом командування. Ці системи оперують на базі бюрократичних методів з чітким розподілом обов'язків і процедур. Вони формалізують управлінські процеси через правила та стандарти, що може викликати обмеження гнучкості та уповільнення реакції на зміни.

Також важливо відзначити спеціалізацію та відокремлення функцій, де різні аспекти управління державою відокремлені та спеціалізуються. Взаємодія та звітність в цих системах визначаються формальними процедурами та регламентами.

Традиційні механізми можуть забезпечувати стабільність, але їхні обмеження стають особливо помітними в умовах швидко змінюючогося суспільства, коли потрібна більша гнучкість, відкритість та швидкість реакції на нові виклики. В сучасних умовах важливо розглядати інноваційні підходи до державного управління, що враховують потреби та особливості сучасного суспільства.

У сучасних умовах стратегії регіонального розвитку в Україні виявляються ключовим інструментом для забезпечення стійкого та збалансованого економічного та соціального зростання. Рознообразність цих

стратегій відображає різноманіття потреб та потенціалу кожного регіону. Вибір оптимальної стратегії є важливим завданням для досягнення економічного піднесення та покращення якості життя мешканців.

Таблиця 1

Існуючі стратегії регіонального розвитку в Україні

Стратегія	Опис
Стратегія "Регіони-переможці"	Фокусується на розвитку обраних регіонів, вирізняючи їх як стратегічно важливі для економіки та соціального розвитку.
Стратегія "Східна партнерство"	Спрямована на підтримку регіонального розвитку в східних областях України, враховуючи їхні унікальні потреби та можливості.
Стратегія "Децентралізація та реформа місцевого самоврядування"	Заохочує децентралізацію влади та фінансів для сприяння більш ефективному управлінню на місцевому рівні.
Стратегія "Індустріальний розвиток"	Орієнтована на створення та підтримку промислових кластерів та індустріальних парків для стимулювання економічного росту.
Стратегія "Зелений розвиток"	Зосереджена на сталому розвитку регіонів, сприяє використанню відновлюваних джерел енергії та екологічно чистих технологій.
Стратегія "Інноваційний розвиток"	Зосереджена на стимулюванні та підтримці інноваційних ініціатив та технологічних стартапів для забезпечення технологічного розвитку регіонів.
Стратегія "Розвиток туризму"	Спрямована на створення та підтримку туристичних кластерів, розвиток інфраструктури та рекреаційних зон для залучення туристів та підтримки місцевого бізнесу.
Стратегія "Соціальний розвиток"	Фокусується на підтримці соціальних програм, освіти, охорони здоров'я та інших соціальних ініціатив для поліпшення якості життя населення регіону.
Стратегія "Розвиток малого і середнього бізнесу"	Спрямована на створення умов для розвитку малого та середнього підприємництва через фінансову підтримку, навчання та створення підприємницьких екосистем.
Стратегія "Забезпечення доступу до інфраструктури"	Орієнтована на розвиток та модернізацію транспортної, енергетичної та комунікаційної інфраструктури для поліпшення зв'язку між регіонами та підтримки економічного росту.

Україна має значний потенціал для регіонального розвитку, і вибір правильних стратегій грає критичну роль у вдосконаленні сучасної економіки та соціальної сфери. Інтеграція інновацій, сталого розвитку, соціальних програм та підтримки малого бізнесу може сприяти створенню стійких, конкурентоспроможних регіонів. Важливо також враховувати конкретні особливості кожного регіону та забезпечити взаємодію між різними рівнями влади для досягнення максимальних позитивних результатів.

Сучасні зміни в структурі та функціях державного управління визначаються стрімким впровадженням цифрових інструментів та технологій. Ці трансформації відбивають перехід від традиційних, інерційних методів до більш гнучких, швидких та ефективних моделей управління.

Цифрові інструменти використовуються для автоматизації рутинних завдань, що дозволяє працівникам державних органів зосередитися на стратегічних аспектах управління та прийнятті ключових рішень. Впровадження штучного інтелекту та аналітики даних дозволяє здійснювати прогнозування та оптимізацію, що сприяє більш точному та обґрунтованому управлінському процесу.

Структурні зміни включають перегляд традиційних бюрократичних моделей на користь більш гнучких та децентралізованих систем. Деякі функції управління можуть бути делеговані місцевим органам влади, що збільшує ефективність та адаптивність до місцевих потреб.

Цифрові інструменти також сприяють покращенню взаємодії між різними рівнями влади та забезпечують більшу прозорість у процесі прийняття рішень. Зокрема, електронне урядування полегшує доступ громадян до послуг та інформації.

Важливим аспектом є забезпечення кібербезпеки та конфіденційності даних, оскільки цифрова трансформація супроводжується збільшеним обсягом цифрової інформації та можливих кіберзагроз. Сталість та захищеність цифрових систем визначають успішність впровадження цифрових інструментів у державному управлінні. Цифрові технології змінюють не лише структуру, але і функції державного управління, сприяючи більш ефективному та адаптивному управлінню ресурсами та процесами.

В умовах цифрової трансформації державне управління зазнає суттєвих змін у своїй структурі та функціях. Цифрові технології впливають на парадигму управління, сприяючи переходу від традиційних бюрократичних моделей до більш гнучких та децентралізованих систем. Зокрема, виникає акцент на використанні електронного урядування для полегшення взаємодії з громадянами та підприємствами, зменшення бюрократичних перешкод та покращення доступу до послуг.

Автоматизація процесів з використанням штучного інтелекту та аналітики даних стає ключовим елементом оптимізації управлінських завдань. Це включає в себе використання великих обсягів інформації для прийняття обґрунтованих рішень та автоматизації рутинних операцій.

Паралельно із цим спостерігається рух у напрямку децентралізації та взаємодії між різними рівнями управління. Заохочення відповідальності на місцевому рівні та використання механізмів взаємодії між державними органами допомагають підвищити ефективність та швидкість реакції на зміни.

Важливим аспектом є підвищення кібербезпеки та захисту конфіденційності інформації, оскільки цифрова трансформація супроводжується збільшеним обсягом цифрової інформації та новими викликами в сфері кібербезпеки. Забезпечення навичок та підготовка персоналу державних органів до роботи з цифровими технологіями стає необхідною складовою вдосконалення державного управління в умовах цифрової трансформації.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Цифрова трансформація визначає новий стандарт ефективного управління, враховуючи вимоги сучасного, динамічного суспільства.

Новітні технології та цифрові інструменти стають важливими каталізаторами для покращення якості державного управління регіональним розвитком. Електронне урядування, автоматизація процесів, великі дані та аналітика надають можливості для точнішого прогнозування, швидкого реагування на виклики та оптимізації ресурсів.

Децентралізація та стимулювання взаємодії різних рівнів управління стають ключовими принципами, що визначають успішний регіональний розвиток в умовах цифрової трансформації. Гнучкі та адаптивні механізми, побудовані на засадах ефективного використання цифрових інструментів, дозволяють регіонам більш якісно впроваджувати стратегії та ініціативи, спрямовані на стале зростання.

Важливо також враховувати виклики, пов'язані з кібербезпекою та захистом інформації, і розвивати відповідні стратегії для забезпечення безпеки цифрових систем. Зміна культури та підвищення цифрової грамотності серед персоналу державних органів також визначають успішне впровадження цифрових технологій у державному управлінні регіональним розвитком.

Отже, цифрова трансформація стає ключовим керованим фактором для створення сучасних, адаптивних та результативних механізмів державного управління, спрямованих на розвиток регіонів.

Література

1. Алієв А. Цифровізація як механізм реалізації сер вісної політики держави Вісник Львівсько го університету. 2019. Вип. 22. С. 125—129.

2. Шиманська К.В., Бондарчук В.В. Пріоритетні напрями та механізми розвитку цифрової економіки в Україні. Економіка, управління та адміністрування. 2021. No 1 (95). С. 17—22.

3. Вакуленко В.М., Орлатий М.К. Управління сучасним містом: підручник. Київ: НАДУ, 2008. 632 с.

4. Про стимулювання розвитку регіонів: Закону України від 08 вересня 2005 року No 2850 IV [Електронний ресурс] Верховна Рада України. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2850 15#Text

5. Про затвердження Державної стратегії регіонально го розвитку на 2021—2027 роки: постанова Кабінету Міністрів від 5 серпня 2020 р. No 695 [Електронний ресурс] Верховна Рада України. — Режим доступу: https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/695 2020 %D0%BF#Text

6. Мінрегіон окреслив пріоритетні напрями у сфері цифрової трансформації та цифровізації регіонів [Електронний ресурс] Міністерство цифрової трансформації. Режим доступу: https://www.minregion. gov.ua/press/news/minregion okreslyv priorytetni napryamy u sferi czyfrovoyi transformacziyi ta czyfro vizacziyi regioniv/

7. Цифрова трансформація регіонів — покращення щоденного життя кожного українця [Електронний ресурс] Міністерство цифрової трансформації. Режим доступу: https://thedigital.gov.ua/news/tsifrova transformatsiya regioniv pokrashchennya shchodennogo zhittya kozhnogo ukraintsya

8. Мінцифра об'єднує зусилля з Мережею Глобального договору ООН в Україні задля розвитку IT сектору у східному регіоні [Електронний ресурс] Міністерство цифрової трансформації. Режим доступу: https://thedigital.gov.ua/news/mintsifra obednue zusillya z merezheyu globalnogo dogovoru oon v ukraini zadlya rozvitku it sektoru u skhidnomu regioni

9. Цифрова трансформація Чернівців — затверджено концепцію Smart City до 2025 року [Електронний ресурс] Міністерство цифрової трансформації. Режим доступу: https://thedigital.gov.ua/news/tsifrova transformatsiya chernivtsiv zatverdzheno kontseptsiyu smart city do 2025 roku

10. Розвиток відкритих даних в регіонах [Електронний ресурс]. Міністерство цифрової трансформації. Режим доступу: https://thedigital.gov.ua/news/ rozvitok vidkritikh danikh v regionakh

11. Інформація щодо міжнародної технічної допо моги, що надається Україні. Київ: Міністерство еко номічного розвитку та торгівлі, 2018. 43 с.

12. Givi BEDIANASHVILI, Hanna ZHOSAN, Sergiy LAVRENKO Modern digitalization trends of Georgia and Ukraine. Published in Scientific Papers. Series "Management, Economic Engineering in Agriculture and rural development", Vol. 22 ISSUE 3, 2022 https://managementjournal.usamv.ro/index.php/scientific-papers/current

13. Olha Garafonova, Hanna Zhosan, Viktoriia Marhasova , Nataliia Tkalenko, Kateryna Trukhachova Matrix method of competitive analysis of the results of economic activity of hospitality enterprises in the conditions of strategization and digital transformation. "Management theory and studies for rural business and infrastructure development Volume43 Issue2 Page237-248" 2021c https://ejournals.vdu.lt/index.php/mtsrbid/article/view/2355

References

1. Aliiev A. Tsyfrovizatsiia yak mekhanizm realizatsiï ser visnoï polityky derzhavy Visnyk Lvivsko ho universytetu. 2019. Vyp. 22. S. 125-129.

2. Shymanska K.V., Bondarchuk V.V. Priorytetni napriamy ta mekhanizmy rozvytku tsyfrovoï ekonomiky v Ukraïni. Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia. 2021. No 1 (95). S. 17—22.

3. Vakulenko V.M., Orlatyў M.K. Upravlinnia suchasnym mistom: pidruchnyk. Kyïv: NADU, 2008. 632 s.

4. Pro stymuliuvannia rozvytku rehioniv: Zakonu Ukraïny vid 08 veresnia 2005 roku No 2850 IV [Elektronnyў resurs] Verkhovna Rada Ukraïny. Rezhym dostupu: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2850 15#Text

5. Pro zatverdzhennia Derzhavnoï stratehiï rehionalno ho rozvytku na 2021—2027 roky: postanova Kabinetu Ministriv vid 5 serpnia 2020 r. No 695 [Elektronnyў resurs] Verkhovna Rada Ukraïny. — Rezhym dostupu: https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/695 2020 %D0%BF#Text

6. Minrehion okreslyv priorytetni napriamy u sferi tsyfrovoï transformatsiï ta tsyfrovizatsiï rehioniv [Elektronnyў resurs] Ministerstvo tsyfrovoï transformatsiï. Rezhym dostupu: https://www.minregion. gov.ua/press/news/minregion okreslyv priorytetni napryamy u sferi czyfrovoyi transformacziyi ta czyfro vizacziyi regioniv/

7. Tsyfrova transformatsiia rehioniv — pokrashchennia shchodennoho zhyttia kozhnoho ukraïntsia [Elektronnyў resurs] Ministerstvo tsyfrovoï transformatsiï. Rezhym dostupu: https://thedigital.gov.ua/news/tsifrova transformatsiya regioniv pokrashchennya shchodennogo zhittya kozhnogo ukraintsya

8. Mintsyfra obiednuie zusyllia z Merezheiu Hlobalnoho dohovoru OON v Ukraïni zadlia rozvytku IT sektoru u skhidnomu rehioni [Elektronnyў resurs] Ministerstvo tsyfrovoï transformatsiï. Rezhym dostupu: https://thedigital.gov.ua/news/mintsifra obednue zusillya z merezheyu globalnogo dogovoru oon v ukraini zadlya rozvitku it sektoru u skhidnomu regioni

9. Tsyfrova transformatsiia Chernivtsiv — zatverdzheno kontseptsiiu Smart City do 2025 roku [Elektronnyў resurs] Ministerstvo tsyfrovoï transformatsiï. Rezhym dostupu: https://thedigital.gov.ua/news/tsifrova transformatsiya chernivtsiv zatverdzheno kontseptsiyu smart city do 2025 roku

10. Rozvytok vidkrytykh danykh v rehionakh [Elektronnyў resurs]. Ministerstvo tsyfrovoï transformatsiï. Rezhym dostupu: https://thedigital.gov.ua/news/ rozvitok vidkritikh danikh v regionakh

11. Informatsiia shchodo mizhnarodnoï tekhnichnoï dopo mohy, shcho nadaietsia Ukraïni. Kyïv: Ministerstvo eko nomichnoho rozvytku ta torhivli, 2018. 43 s.

12. Givi BEDIANASHVILI, Hanna ZHOSAN, Sergiy LAVRENKO Modern digitalization trends of Georgia and Ukraine. Published in Scientific Papers. Series "Management, Economic Engineering in Agriculture and rural development", Vol. 22 ISSUE 3, 2022 https://managementjournal.usamv.ro/index.php/scientific-papers/current

13. Olha Garafonova, Hanna Zhosan, Viktoriia Marhasova , Nataliia Tkalenko, Kateryna Trukhachova Matrix method of competitive analysis of the results of economic activity of hospitality enterprises in the conditions of strategization and digital transformation. "Management theory and studies for rural business and infrastructure development Volume43 Issue2 Page237-248" 2021s https://ejournals.vdu.lt/index.php/mtsrbid/article/view/2355